

OMAVALVONTA ALVANRANNAN PERHEKODISSA

1. PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT

Palveluntuottaja: Jyvässeudun perhekodit oy, 104251-4, Matinmäentie 598, 41120 Puuppola

Hyvinvointialue: Keski-Suomen hyvinvointialue

Toimintayksikkö:

Alvanrannan perhekoti

Kirrin rantatie 22, 40270 Palokka

Sijaintikunta: Jyväskylä

Palvelumuoto: Luvanvarainen ammatillinen perhehoito

Asiakaspaikkojen määrä: neljä

Vastuhenkilö: Maija-Riitta Anttila

Puhelin: 040 771 5927 **Sähköposti:** alvanranta@jspk.fi

Yksityisten palveluntuottajan lupatiedot

Aluehallintoviraston lupa myönnetty: 4/2017, 9/2023 muutettu

Alihankintana tuotetut palvelut:

Perhekoti ei käytä alihankkijoita

Alvanrannan perhekodin vanhempina toimivat Maija-Riitta ja Tahvo Anttila. Perhekodin vastuuhenkilö, Maija-Riitta on YTK, sosiaalityöntekijä ja ammatillinen opettaja. Hän on toiminut perhekodissa vuodesta 2011 alkaen perhekodin vanhempana. Tahvo Anttila on KM, erityisopettaja, ja on aloittanut toimimaan perhekotivanhempana vuonna 1991.

Nelipaikkainen perhekotimme sijaitsee Jyväskylän Palokassa.

Jyvässeudun perhekotien neljässä perhekodissa Alvanrannassa, Haukkahovissa, Kanervikkopolulla sekä Kalliomäessä toimivat perhekotivanhemmat - erityisopettaja, sosiaalityöntekijä, kolme sosionomia, lastentarhanopettaja sekä sairaanhoitaja ja ohjaajat (kaksi lähihoitajaa, nuoriso-ohjaaja) muodostavat moniammatillisen työyhteisön, joka tukee sekä yhteistä perhekotityötä että työtä jokaisessa perhekodissa.

2. TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET

Toiminta-ajatus

Alvanranta on koti sijoitetuille lapsille ja nuorille.

Tarkoituksenamme on tuottaa laadukkaita perhekotipalveluja ja taata perhekotiimme sijoitetuille lapsille ja nuorille turvallinen ja virikkeellinen kasvuympäristö, joka tukee heidän kasvuaan ja kehitystään.

Perhekodin tavoitteena on olla perheenomainen, mutta toiminnallinen yhteisö, jossa nuoret eivät eristydy perhekodin seinien sisälle, vaan ottavat paikkansa ympäröivässä yhteisössä. Perhekodissamme otetaan huomioon lapsen yksilölliset tarpeet ja mahdollisiin ongelmiin puututaan välittömästi. Tarvittaessa käytämme ulkopuolista apua. Perhekodin toimintaperiaatteet ja tavoitteet toteutuvat parhaiten huostaanotettujen ja pitkäaikaisesti sijoitettujen lasten ja nuorten kohdalla vastaten heidän tarpeisiinsa pienessä yksikössä kodinomaisesti. Perhekotiin voidaan kuitenkin sijoittaa tarvittaessa nuoria ja lapsia hyvinkin nopeasti ja lyhytaikaisesti sijoituksiin. Meille voi tulla myös arviointijaksolle, jonka toteutamme laatimamme arviointimallin mukaisesti. Järjestämme tarvittaessa myös jälkihuoltoa perhekodistamme itsenäistyville nuorille.

Toimintaa ohjaavat arvot ja toimintaperiaatteet

Toimintamme sekä hoito- ja kasvatustyömme perustuu ammatillisten perhekotien laatukriteereihin sekä perhekotimme arvoihin ja toimintaperiaatteisiin.

Toimintaperiaatteitamme ovat ammatillisuus, arkilähtöisyys, inhimillisyys ja turvallisuus.

- **Ammatillisuus** on kasvatuskumppanuutta lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän, lapsen biologisten vanhempien ja muun läheisverkoston kanssa, mukaan luettuna koulu ja mahdolliset hoitokontaktit. Ammatillisuus näkyy toimintaperiaatteissa suunnitelmallisuutena, tavoitteellisuutena ja ammattieettiset periaatteet huomioivana toimintana.
- **Arkilähtöisyys** näkyy kannattelevien arjen rakenteiden ja rutiinien toistuvuutena. Arkilähtöisyys on laajemmin myös pyrkimystä luoda yhteinen näkemys siitä missä olemme, mihin pyrimme ja miksi.
- **Inhimillisyys** on toisen ihmisen arvostamista, kunnioittamista, loukkaamattomuutta ja hienotunteisuutta. Inhimillisyyttä on toisen kuunteleminen ja kiinnostus häntä kohtaan sekä välittämistä ja huolenpitoa.
- **Turvallisuus** ja turvallisuudentunne rakentuvat sekä konkreettisiin turvallisuusohjeisiin ja määräyksiin että perhekodissa vallitsevaan ilmapiiriin. Aikuisjohtoinen lapsen tarpeista lähtevä, selkeä ja johdonmukainen kasvatusta luo turvallisuuden tunteen kaikille. Perhekodin toimintatapoihin kuuluu tukeminen, rohkaiseminen, kuunteleminen, hyväksyntä, luottaminen, kunnioittaminen ja neuvottelu erimielisyyksistä.

Perhekotimme tavoitteita ovat

- ✓ **Taata** lapselle/nuorelle turvallinen kasvuympäristö, joka perustuu psyykkiseen, fyysiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin
- ✓ **Ohjata** lasta/nuorta toisten ihmisten kunnioittamiseen, hyviin tapoihin ja yhteisesti sovittujen pelisääntöjen noudattamiseen kaikkialla
- ✓ **Kasvattaa** lasta/nuorta mahdollisimman itsenäisesti toimeentulevaksi ja terveen itsetunnon omaavaksi yhteiskunnan jäseneksi
- ✓ **Tukea** lasten ja nuorten harrastuksia heidän toiveidensa ja tarpeidensa mukaisesti; jalkapallo, sulkapallo, tanssi, laskettelu, piirtäminen, ym.

3. OMAVALVONTA ALVANRANNASSA

Omaevalvonta ja toiminnan laadun varmistaminen lähtee liikkeelle perhekodin toiminnan tarkastelemisesta säännöllisesti. Jyvässeudun perhekotien työntekijät (perhekotivanhemmat ja ohjaajat) ovat laatineet yhteiset kasvatuseriaatteet ja käytännöt, joita kaikki ovat sitoutuneet noudattamaan. Toimintaa pyrimme kehittämään jatkuvasti arvioimalla tilannetta yksilön, yhteisön ja organisaation tasolla sekä keskustelemalla perhekotien toimintaan ja lapsiin liittyvistä tilanteista ja asioista. Säännölliset työntekijäpalaverit sekä työnohjaus mahdollistavat omalta osaltaan toiminnan laadukkuuden sekä toiminnan kehittämisen.

Alvanrannassa keskustellaan lähes päivittäin perhekodin toiminnasta ja arjen sujuvuudesta. Säännöllinen arki, arkipuuhat ja rutiinit luovat turvaa ja ennakoitavuutta kaikille. Turvallista arkea perhekodissa rakentavat säännöllinen päivärhythmi, koulunkäynti, säännölliset ruokailut ja arkiaskareet; aamuisin herätään ajoissa, käydään koulua, harrastetaan, syödään ja nukutaan hyvin. Lasten tarpeita ja toiveita kuunnellaan päivittäin myös arjessa.

Sijoituksen vaikuttavuuden arviointia tehdään asiakassuunnitelmapalavereissa sijoituksen aikana ja päättyessä. Palautetta kerätään sijoituksen päättyessä lapsilta ja nuorilta sekä sosiaalityöntekijöiltä. Tavoitteena on saada tietoa siitä, miten sijoitus on onnistunut lapsen/nuoren kohdalla sekä tekemään johtopäätökset toiminnan kehittämistarpeista. Vanhemmat antavat suullista palautetta sijoituksen kuluessa ja heiltä pyritään saamaan myös kirjallinen palaute sijoituksen päättyessä. Perhekodille on laadittu kirjallinen lomake asiakaspalautteen antamiseen, mutta myös suullisesti saatu palaute on yhtä tärkeää. Kirjallisessa asiakaspalautelomakkeessa on kahdeksan arvioitavaa kohtaa, jotka käsittelevät perhekodin toimitiloja, henkilökuntaa ja asiakasprosesseja. Palautteet käydään yhdessä läpi ja niiden pohjalta arvioidaan perhekodin toiminnan kehittämistarpeita.

Olemme laatineet perhekodin toimintaan sekä kasvatuseriaatteisiin ja käytäntöihin liittyvät toimintamallit ja -ohjeet, joihin perhekotimme toiminta perustuu. Näitä ovat:

- ❖ Ammatillisen perhekodin laatukriteeristö/Jyvässeudun perhekodit
- ❖ Hyvän kohtelun suunnitelma
- ❖ Alvanrannan perhekodin pelisäännöt
- ❖ Arviointimalli

Pyrimme tunnistamaan jo ennalta riskit ja kriittiset vaiheet ja tilanteet, joissa toiminnalle asetettujen vaatimusten ja tavoitteiden toteutuminen voi olla vaarassa. Näin pystymme toimimaan suunnitelmallisesti epäkohtien ja todettujen riskien poistamiseksi tai minimoimiseksi. Riskienhallinnalla pyrimme välttämään asiakasturvallisuutta ja perhekotivanhempien hyvinvointia ja terveyttä sekä koko perhekodin toimintaa vaarantavat

epäkohdat. Riskienhallinta on siten oleellinen osa Alvanrannan perhekodin jokapäiväistä arjen elämää.

Olemme laatineet asiakasturvallisuutta ja toimintaamme mahdollisesti vaarantavien riskien varalle mm. seuraavat kirjalliset suunnitelmat/ toimintaohjeet:

- ❖ Turvallisuussuunnitelma
- ❖ Pelastussuunnitelma+ poistumisturvallisuusselvitys
- ❖ Lääkehoitosuunnitelma
- ❖ Pehdytysuunnitelma (päivitettävänä)
- ❖ Tietosuoja- ja rekisteriseloste

Omavalvonnan suunnittelusta vastaavat henkilöt:

Alvanrannan perhekodin vanhemmat Maija-Riitta ja Tahvo Anttila

Omavalvonnan suunnittelusta ja seurannasta vastaa:

Maija-Riitta Anttila, p. 040 771 5927, alvanranta@jspk.fi

Omavalvontasuunnitelman seuranta:

Omavalvontasuunnitelma päivitetään säännöllisesti vuosittain ja aina kun toiminnassa tapahtuu palvelun laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä muutoksia.

Vastuuhenkilönä Maija-Riitta Anttila huolehtii omavalvontasuunnitelman ajantasaisuudesta.

Missä yksikön omavalvontasuunnitelma on nähtävillä?

Olohuoneen mustan senkin laatikossa, netissä

Omavalvontasuunnitelmaan sisältyvä hyvää kohtelua koskeva suunnitelma

Laadittu 11/2022, Tarkistettu viimeksi 8.1.2024

4. ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET

Laissa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (§ 4) määritellään sosiaalihuollon asiakkaan oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja kohteluun ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata ja että hänen vakaumustaan sekä yksityisyyttään kunnioitetaan. Nämä pohjautuvat perustuslaissa turvattuihin perusoikeuksiin - yhdenvertaisuuteen, yksityiselämän suojaan, uskonnon ja omatunnon vapauteen sekä kielellisiin oikeuksiin. Hyvään kohteluun sosiaalihuollossa kuuluu myös ihmisarvon loukkaamattomuus. Ko. lain 8 §:n mukaan alaikäisen asiakkaan toivomukset ja mielipide on selvitettävä ja otettava huomioon hänen ikänsä ja kehitystasonsa edellyttämällä tavalla. Asiakaslaki sisältää säännökset asiakirjan salassapidosta, asiakkaan oikeudesta itseään koskevaan tietoon, itsemääräämisoikeuden toteutumista erityistilanteissa, salassa pidettävien tietojen antamisesta ja saamisesta sekä muistutusmenettelystä.

Alvanrannan perhekoti noudattaa lakien mukaista toimintaa, ja sitoutuu lapsesta huolehtimiseen sekä hänen etunsa ja oikeuksiensa edistämiseen. Alvanrannassa lapsille tarjotaan turvallinen ja vakaa kasvuympäristö, jossa yksilölliset tarpeet huomioidaan. Heitä kohdellaan kunnioittavasti ja tasavertaisesti ihmisarvoa loukkaamatta sekä lakeja ja lapsikohtaisia asiakassuunnitelmia noudattaen. Perhekoti huolehtii lasten riittävästä ja monipuolisesta ravinnosta ja levosta. Jokaisella lapsella on käytössään oma huone, joka takaa yksityisyyden. Virikkeellinen ympäristö ja positiivinen ilmapiiri luovat pohjan hyvinvoinnille. Lapsilla on oikeus kuulluksi tulemiseen ja omiin mielipiteisiin. Lapsella on vapaus harjoittaa omaa uskontoaan. Kielellisiä oikeuksia tuetaan lapsen ollessa maahanmuuttajataustainen. Itsemääräämisoikeus huomioidaan aina kun se ei ole ristiriidassa lapsen edun kanssa.

Hyvän yhteishengen luominen on tärkeää, jotta yhteiselo perhekodissa olisi mahdollisimman rauhallista ja lasta/nuorta rajoittavia toimenpiteitä tarvittaisiin vähemmän. Lapset otetaan mukaan perhekodin toiminnan suunnitteluun, koska se lisää lasten ja aikuisten välistä luottamusta ja vahvistaa lapsen ja aikuisen suhdetta. Perhekokouksia, joissa keskustellaan esim. pelisäännöistä, tulevista tapahtumista, lomista, ym. pidetään tarvittaessa sekä erityisesti tilanteissa, joissa perhekotiin tulee uusi lapsi/nuori.

Perhekodilla pyritään elämään tavallisen perheen arkea sääntöineen ja sopimuksineen sekä seuraamuksineen. Perhekodissa ei ole käytössä lastensuojelulain tarkoittamia rajoitustoimenpiteitä. Normaaleja kotikasvatuksen pelisääntöjä noudatetaan, esimerkiksi kotiintuloaikojen muodossa, kylille lähtö luvan kanssa jne. Mahdolliset seuraamuskäytännöt kirjataan ylös ja niistä tehdään aina selvitys lapsen sosiaalityöntekijälle. Rajoittaminen ei kuitenkaan koskaan ole eristämistä. Lasta voidaan pyytää menemään huoneeseen rauhoittumaan, mutta lasta ei koskaan eristetä pitkäksi aikaa.

Alvanrannassa asuessaan lapsella on oikeus

- ✓ omaan yksityisyyteensä ja omaan rauhaan
- ✓ läheisiin ihmissuhteisiin ja niiden ylläpitoon
- ✓ osallistua itseään koskeviin palaverihin ja päätöksiin
- ✓ tulla kuulluksi
- ✓ tulla opastetuksi ja autetuksi esimerkiksi valituksen, kantelun tai muistutuksen tekemisessä

Työskentely perhekodissa on lapsilähtöistä, mutta kuitenkin aikuisjohtoista, mikä tarkoittaa aikuisten vastuuta lasten hyvinvoinnin varmistamisessa. Lapset voivat vaikuttaa perhekodissa ikätasonsa mukaisesti omaan arkeensa ja siinä tehtäviin valintoihin. Tärkeää on, että ilmapiiri pidetään toisten yksityisyyttä kunnioittavana ja jokainen on omalta osaltaan vastuussa perhekodin ilmapiiristä. Ongelmat, huoli ja arki kohdataan lapsen näkökulmasta käsin. Lapsen kasvu- ja kehitysvaihe huomioon ottaen hänelle selvitetään, miksi hänen kanssaan perhekodissa työskennellään. Lapsi otetaan mukaan toiminnan suunnitteluun ja tavoitteiden asettamiseen sekä arjessa että hänen asiakassuunnitelmapalaverissaan.

Suunnitelmallista ja osallistavaa lastensuojelua

Perhekodille on laadittu järjestelmällinen ja määritelty tapa toimia lapsen sijoitusvaiheessa, jotta lapsen tarpeista ja tilanteesta kertovat tiedot saadaan koottua ja dokumentoitua. Perhekodin mahdollisuudet, resurssit ja tilanne vastata perhekotiin sijoitettavan lapsen/nuoren tarpeisiin selvitetään siinä vaiheessa, kun sijoitusta harkitaan. On tärkeää pyrkiä saamaan mahdollisimman selkeä kuva siitä, miksi lapsi sijoitetaan/on otettu huostaan ja mitkä ovat lapsen fyysiset, psyykkiset, emotionaaliset ja sosiaaliset tarpeet, jotta perhekodin omia resursseja ko. lapsen tarpeisiin voidaan arvioida.

Yhteistyö vanhempien kanssa suunnitellaan jo alkuvaiheessa, jotta vanhemmille tulisi tunne, että heitä kuunnellaan kasvatustyötä tehdessä. Yhteistyön suunnittelu voi helpottaa sijoituspäätöksen tekoa, jos siihen on hyvät edellytykset tai päinvastoin. Sijoittavan tahon kanssa myös mietitään aikataulu sijoitusprosessin etenemiselle sekä mahdollisille jatko- ja järjestelytoimenpiteille. Kun sijoittava taho, lapsi ja vanhemmat tulevat tutustumiskäynnille perhekotiin, tavoitteena on antaa heille riittävä tieto perhekodin arjesta ja toiminnasta. Tavoitteena on myös saada vanhemmille turvallinen olo sijoituspaikan mahdollisuuksista huolehtia lapsen kasvusta ja kehityksestä sijoituksen aikana. Lapsi ja vanhemmat tutustuvat perhekodin tiloihin ja ympäristöön sekä mahdollisesti myös muihin lapsiin. Lapselle ja vanhemmille kerrotaan perhekodin mahdollisuuksista, velvollisuuksista sekä pelisäännöistä. Tutustumiskäynnin aikana käydään läpi alustavasti myös sijoituksen tarkoitus, tavoitteet ja arvioitu kesto.

Jokaisella Alvanrantaan sijoitetulla lapsella on oma nimetty vastuusosiaalityöntekijä, jonka kanssa asiakassuunnitelma tarkistetaan säännöllisin väliajoin (1-2 krt/vuosi) sekä myös tarvittaessa lapsen tilanteen niin vaatiessa. Asiakassuunnitelmapalaverissa lasten sanoma, ajatteleva ja kokema pyritään tuomaan esille aidosti ja se pyritään erottamaan aikuisten tuottamasta tiedosta ja tulkinnasta. Perhekoti raportoi kirjallisesti sosiaalityöntekijälle ja huoltajille lapsikohtaisesti sovitulla aikavälillä. Raportissa käsitellään ainakin seuraavat asiat: perhekodissa oleminen/arki, harrastukset ja vapaa-aika, koulu, yhteydenpito läheisiin,

terveys, huolen aiheet ja ongelmat sekä ilonaiheet ja edistysaskeleet. Raportoinnin pohjana on Nappula -järjestelmän viikoittaiset kirjaukset sekä kuukausikooste.

Hoito- ja kasvatussuunnitelman tehtävänä on havainnollistaa asiakassuunnitelmaan kirjatut tavoitteet ja kuvata yksityiskohtaisemmin, miten lapsen tarpeisiin arjessa vastataan. Hoito- ja kasvatussuunnitelman pohjalta seurataan lapsen kasvua ja kehitystä tehtyjen sekä Nappulaan kirjattujen havaintojen pohjalta. Lapsikohtaiseen kasvatukseen ja hoitosuunnitelman laatimiseen käytetään Nappula -järjestelmän hoito- ja kasvatussuunnitelmapohjaa. Perhekoti huolehtii kasvatuksessaan siitä, että lapsella on ikätasonsa mukaisia vastuita ja velvollisuuksia.

Elämme normaalia perhearkea sen tuomin rutiinein. Arjessa nuoren osallisuutta tuetaan siten, että nuori opettelee käyttämään omaa rahaa, osallistuu omiin hankintoihinsa ja arjen rakentamiseen ikätasoisesti. Lapsi saa ikätasonsa huomioiden joko viikko- tai kuukausirahan (15€/65€). Vanhemmille lapsille avataan oma pankkitili, jonne käyttöraha menee joko kerran kuussa tai puolitetuna kaksi kertaa kuussa. Pienemmillä lapsilla käyttörahaa annetaan käteisenä kerran viikossa, osa jää säästöön.

Hyvä kohtelu

Alvanrannan perhekodille on laadittu vuonna 2022 ja tarkistettu (v. 2024) hyvän kohtelun suunnitelma, jonka tarkoituksena on tukea lasten itsemääräämisoikeutta sekä luoda avoimuutta ja yhteisymmärrystä yhteisistä pelisäännöistä ja toimintatavoista. Suunnitelmalla pyritään sujuvoittamaan elämistä ja asumista perhekodissa siten, että kaikki tietävät, mitä yhteisistä asioista on sovittu, millä pelisäännöillä eletään ja miten toimitaan tilanteissa, joissa yhteisiä pelisääntöjä on rikottu. Suunnitelma on laadittu yhdessä Alvanrantaan sijoitettujen lasten kanssa ja suunnitelma on kaikkien nähtävissä. Alvanrannan perhekodille on laadittu yhdessä lasten ja nuorten kanssa pelisäännöt, johon on kirjattu kaikkien oikeudet ja velvollisuudet, osallisuuden ja hyvän kohtelun periaatteet sekä asiat, joista sovitaan yhdessä. Perhekodin yhteiselämän pelisäännöt on koottu huoneentauluksi, joka sijaitsee keittiössä kaikkien nähtävillä.

Perhekodin lapset perehdytetään ikätasoisesti oikeuteensa tehdä muistutus perhekodin toiminnasta, mikäli näkee sen tarpeelliseksi. Muistutuksen tai kantelun epäkohdista voi tehdä omalle sosiaalityöntekijälle tai Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaaliasiavastaavalle Eija

Hiekalle, p. 044 265 1080. Mahdollisiin tehtyihin muistutuksiin vastataan mahdollisimman nopeasti niiden tultua perhekodin tietoon.

Toimitilat ja tilojen käytön periaatteet

Perhekodilla on käytössä isohko omakotitalo ja pihapiiri, jossa on omaa rantaa. Talossa on viisi makuuhuonetta, yläkerran olohuone, alakerran olohuone-ruokailutila, keittiö, kodinhoituhuone, sauna, pesuhuone ja neljä vessaa. Lisäksi kellarissa on toimistohuone sekä kaksi harrastetilaa, joissa on mahdollisuus pelailla, oleskella sekä harrastaa musiikkia. Asuinpinta-alaa Alvanrannassa on noin 200 m², joten talossa sopii toimimaan yhdessä tai olemaan omassa rauhassaan.

Jokaisella perhekodin lapsella on käytössään oma huone (koko noin 15-17 neliötä), jossa voi rauhoittua ja jonne voi laittaa omia henkilökohtaisia tavaroitaan. Huoneet on kalustettu lasten/nuorten yksilöllisten tarpeiden mukaan. Toisilla lapsilla ei ole oikeutta mennä toisten huoneisiin ilman lupaa. Perhekodin elämä voi joskus olla täynnä ääntä ja meteliä. Jokainen tarvitsee aika ajoittain omaa aikaa ja rauhaa. Sauna lämpiää kaksi-kolme kertaa viikossa. Jokaisella on perhekodilla tilaa omille henkilökohtaisille tavaroille. Yhteisiä tiloja on useita, jolloin jokaiselle varmasti on tilaa olla ja katsoa vaikka mieleistään tv-ohjelmaa. Kaikki edellä mainittu vaikuttaa hyvään yhteishenkeen. Mitä parempi yhteishenki, sen rauhallisempaa myös elo perhekodilla on. Perhekodin tilat ovat toimivat ja mahdollistavat sekä yhteisöllisyyden että yksityisyyden toteutumisen.

5. PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA

Asiakasturvallisuus tarkoittaa sitä, että asiakas saa tarvitsemansa ja oikean hoidon, josta aiheutuu hänelle mahdollisimman vähän haittaa. Laajemmin asiakasturvallisuudella tarkoitetaan ammattihenkilöiden, toimintayksiköiden ja organisaatioiden periaatteita ja toimintakäytäntöjä, joilla varmistetaan asiakkaiden saamien palvelujen turvallisuus. Tällöin hoidon turvallisuudella tarkoitetaan myös sairauksien ehkäisyn, diagnostiikan, hoidon ja kuntoutuksen turvallisuutta.

- Perhekodin pelastussuunnitelmaan on kirjattu tavanomaiset riskit ja toimenpiteet niihin; sisäiset vaaratilanteet, tulipalon vaara, ulkoiset vaaratilanteet (myrskyt, pitkät sähkökatkokset, tartuntataudit, säteilyvaaratilanne); pelastussuunnitelma tarkistetaan vuosittain
- Pelastussuunnitelma sisältää poistumisturvallisuusselvityksen, joka tarkistetaan vuosittain paloviranomaisen toimesta palotarkastuksen yhteydessä
- Palotarkastus suoritetaan kahden vuoden välein, nuohous hoidetaan ja sähkölaitteet ja kodinkoneiden kunto tarkastetaan säännöllisesti

- Sähköisten palovaroittimien toiminta tarkistetaan säännöllisesti ja jauhesammuttimet käytetään tarkistettavina ohjauksen mukaisesti; yhteenkytketyt palovaroittimet kaikissa huoneissa, keittiössä sammutuspeite, talossa kolme alkusammutinta
- Verisuren paloturvallisuus- ja murtoturvallisuuslaitteet; kaksi kameraa, jotka hätätilanteessa ottavat kuvia aula ja oleskelutiloista, vartija tulee hälytystilanteissa paikalle/mahdollisuus kutsua vartija apuun
- Ruoan valmistaa yleensä aikuiset, mahdollisuuksien mukaan lapset auttavat ja osallistuvat ruoanlaittoon; perhekodin vanhemmilla on hygieniapassit
- Perusterveyden- sekä hammashoidossa käytetään ensisijaisesti julkisia terveystalouksia; terveydenhuollon erityispalveluista käytetään tarpeen mukaan sekä julkista että yksityistä palveluntuottajaa
- Perhekodissa on laadittu lääkehoitosuunnitelma, jonka mukaan lääkehoitoa toteutetaan; lääkehoidon suunnitelma on terveydenhoidon ammattilaisen (erikoislääkäri Jarkko Venola) tarkistama ja hyväksymä ja sitä päivitetään vuosittain, Kanervikkopolun perhekodin vanhemmalle, sairaanhoitaja Elisa Ala-Nissilälle on vastuutettu perhekotien lääkehoitosuunnitelman päivitys
- Erityistä seuranta- tai toimenpiteitä tarvitsevien sairauksien hoitamisessa noudatetaan terveydenhuollon ammattilaisten antamia ohjeistuksia
- Perhekodin vanhemmilla on lainmukainen ja tarvittava ensiapukoulutus voimassa

6. ASIAKASTURVALLISUUS JA OMAVALVONTA

Jokaisen sijaishuoltopaikan on järjestettävä riittävä valvonta ja toimittava siten, ettei lapsen terveys tai turvallisuus vaarannu sekä lastensuojelua toteutettaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota lapsen tai nuoren mielipiteisiin ja toivomuksiin. Tähän lauseeseen kiteytyy hyvin se perusidea, jonka avulla voimme pyrkiä ehkäisemään vaaratilanteiden syntyä perhekodilla.

Riskienhallinnan perustana on perhekodin avoimen ilmapiirin ylläpitäminen, jossa jokaisen olisi mahdollisimman helppo ottaa kaikki asiakasturvallisuuteen liittyvät seikat ja mahdolliset epäkohdat puheeksi. Kannustamme kaikkia perhekodin lapsia ja nuoria, heidän läheisiään, sosiaalityöntekijöitä sekä tukiverkostojaan avoimesti tuomaan esille heidän havaitsemansa epäkohdat.

Laissa on määritelty, että yhtä lasta kohti tulee olla 0,5 työntekijää ja perhekotivanhemmista toinen on täysiaikaisesti kotona. Työntekijöitä perhekodilla on oltava kaksi, kun kaikki neljä paikkaa ovat täynnä. Perhekodin molemmat vanhemmat ovat täysiaikaisesti kotona, mikä turvaa riittävän valvonnan perhekodilla silloin, kun lapset ovat paikalla perhekodissa. Näin lapsille on riittävästi aikaa ja valvonta on asianmukaista. Riittävä valvonta ehkäisee lasten riitailanteita ja jokaiselle lapselle riittää aikuisen yksilöllistä aikaa.

Sijaishuollon suunnitelmallinen ja asianmukainen järjestäminen sekä lapsen edun mukainen toiminta on paras keino asiakasturvallisuuden varmistamiseksi. Tähän Alvanrannassa on hyvät edellytykset ja mahdollisuudet. Muita tärkeitä asioita, jotka vaikuttavat asiakasturvallisuuden varmistamiseen on lapsen psyykkinen tilanne. Sijoituksen alussa on tehtävä hyvä pohjatyö sen selvittämiseksi, mitä tukitoimia lapsi tarvitsee ja ne on hänelle järjestettävä. Asiakassuunnitelmapalaverit toimivat arvioinnoin tukena. Hyvä yhteistyö koulun kanssa pitää huolen siitä, että lapsi saa tarvitsemansa tuen myös koulussa. Koulussa yhteistyökumppaneita ovat niin opettajat, kuraattori, koulupsykologi kuin kouluterveydenhoitajakin.

Tarvittaessa järjestetään konsultaatiokäyntejä lasten ja nuorten psykiatriselle poliklinikalle. Lasten tarvitsemat terapiat hankitaan tarpeen mukaan. Perhekodilla on hyvät yhteydet Keski-Suomen hyvinvointialueen lasten ja nuorten psykiatriisiin palveluihin, joista saa tarvittaessa nopeastikin apua. Oikean diagnoosin löytyminen, lääkityksen selvittäminen ja oikea lääkkeen annostus ehkäisevät omalta osaltaan lapsen/nuoren ei-toivottua käyttäytymistä.

7. ASIAKAS- JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY JA KIRJAAMINEN

Lasten asiakirjoja säilytetään lukitussa toimistossa jokaisen lapsen omassa kansiossa. Avaimet lukolliseen toimistoon on käytössä vain perhekodin vanhemmilla eikä niitä saateta ulkopuolisten käsiin.

Perhekodilla on käytössään Nappula -järjestelmä, joka sisältää asiakassuhteen hoitamiseen tarvittavia lasten hoitoon ja kasvatukseen liittyviä henkilötietoja. Näitä tietoja ovat yksilökohtaisesti esim. asiakassuunnitelmat, päätökset, lääkitykseen liittyvät tiedot sekä hoito- ja kasvatussuunnitelmat ja -raportit. Tietoja ei luovuteta ulkopuolisille ilman huoltajan tai muun asiakkaan asioista päättävän tahon suostumusta.

Perhekodin yhteistyötahojen kanssa asiat hoidetaan puhelimitse, postitse, palavereissa sekä Teams-palavereissa. Sähköpostin kautta yhteydenpidossa ei käytetä nimitunnisteita. Perhekodin käyttöön on hankittu suojattu sähköpostiyhteys. Yhteistyössä koulujen kanssa käytetään suojattua Wilma-järjestelmää.

Perhekodin työskentelyä ohjaa salassapitosäädökset. Mahdolliset työntekijät/ harjoittelijat perehdytetään salassapitovelvollisuuteen, tietosuojakäytäntöihin ja vaitiolovelvollisuuteen ja ennen työskentelyn alkamista he allekirjoittavat vaitiolositoumuksen. Rekisteriseloste on nähtävissä perhekodilla tulosteena.

Tietosuojavastaava henkilö: Tahvo Anttila, p. 0500 746 571

8. KESTÄVÄ KEHITYS

Alvanrannan perhekodissa toimitaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, mikä on myös kasvatuksellista toimintaa. Lapset oppivat perhekodin arjessa mm. jätteiden lajittelun, hävikkiruuan vähentämisen sekä kierrättämisen.

- Sekajäte ja biojäte lajitellaan
- Yksikössä lajitellaan lasi, metalli, pahvi/kartonki ja muovi ja ne viedään lajittelupisteeseen
- Lehdet kerätään ja toimitetaan paperinkeräykseen
- Lasten ja nuorten pieneksi käyneitä vaatteita viedään kierrätyspisteisiin/kirppareille
- Kauppaostoksiin on hankittu useampi kestokassi
- Energian kulutusta pienennetään käyttämällä led-lamppuja
- Perhekodin lapsia ja nuoria ohjataan puhelimien ja tietokoneiden laturien käyttöön siten, etteivät ne ole koko ajan pistorasioissa paikoillaan, huoneiden valojen sammuttamiseen, kun huoneissa ei olla paikalla sekä siihen, että suihkussa ei anneta lämpimän veden koko ajan juosta, kun esimerkiksi saippuoidaan vartaloa
- Huoneissa on termostaatit, jotka säätelevät huoneen lämpötilaa ulkoilmavaihteluiden mukaan
- Hygieniaan liittyvät ja sisältyvät asiat otetaan huomioon etenkin ruuanlaitossa sekä siivouksessa
- Ruokahävikkiä pyritään pienentämään suunnittelemalla valmistettavan ruoan määrää ottamalla huomioon ruokailijoiden määrä, kiinnittämällä huomiota annoskokoihin sekä ”tuunaamalla” edellisestä ruokailusta jäänyttä ruokaa
- Perhekodin käytössä on täyssähköauto ja hybridauto

9. OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA

Omaevalvontasuunnitelma käydään läpi vuosittain ja sitä päivitetään tarvittaessa; toimintaohjeisiin tulleet muutokset kirjataan omaevalvontasuunnitelmaan ja vahvistetaan vuosittain.

Jyväskylässä 28.1.2024

Maija-Riitta ja Tahvo Anttila